

PRAKTIKANTRAPPORT
MID SWEDEN EUROPEAN OFFICE
Jennifer Eriksson
2017-06-02

EU:s roll i genomförandet av Agenda 2030 inom unionens gränser

Mid Sweden European Office är Jämtland Härjedalens och Västernorrlands gemensamma representation i Bryssel. Kontoret drivs som ett samarbete mellan Region Jämtland Härjedalen, Landstinget Västernorrland och Kommunförbundet Västernorrland. Representationens uppdrag är att ta tillvara och att påverka de möjligheter till hållbar regional utveckling i Jämtland Härjedalen och Västernorrland som följer av Sveriges medlemskap i EU. Representationen bevakar och påverkar aktuella EU-politikområden av regional betydelse samt informerar och ger råd om EU till regionala aktörer. Verksamhetens närmare inriktning läggs fast av Ägarrådet i årliga verksamhetsdirektiv.

Varje vår och höst tar representationen emot en eller två praktikanter. De stödjer verksamheten men har också i uppgift att fördjupa sig inom ett prioriterat område – ett arbete som oftast resulterar i en rapport.

MID SWEDEN EUROPEAN OFFICE

Avenue Palmerston 3, B-1000, Brussels

Tel: +32 2 235 02 31

E-mail: mseo@lvn.se

Hemsida: www.midsweden.se

Sammanfattning

Den 25 september 2015 antog FN:s generalförsamling en ny global agenda - Agenda 2030. Den ersätter och bygger vidare på de tidigare millenniemålen och började gälla den 1 januari 2016 och sträcker sig till år 2030. Agendan omfattar 17 mål med totalt 169 delmål och kännetecknas av tre dimensioner - den sociala, den ekonomiska och den miljömässiga. Förenklat sagt är den nya agendan ett försök till att bemöta de nuvarande utmaningarna samt bygga en hållbar framtid där världens länder tillsammans bär på ett ansvar. Den 22 november 2016, drygt ett år efter antagandet av 2030-agendan, presenterade kommissionen ett paket bestående av tre meddelanden med förslag på EU:s plan för att genomföra de globala målen för hållbar utveckling. De olika meddelandena behandlar agendan genom förslag på en utvecklingspolicy samt ett förnyat partnerskap med länder i Västindien, Afrika och Stilla-havsområdet. Rapportens huvudfokus ligger på det första meddelandet: *”Nästa steg för en hållbar europeisk framtid. EU:s åtgärder för hållbarhet”* eftersom det har ett stort fokus på genomförandet inom unionen. Meddelandet innehåller två arbetsflöden. Det första arbetsflödet går ut på att integrera de globala hållbara utvecklingsmålen i EU:s befintliga politik och program samt kartlägga hur kommissionens tio prioriteringar bidrar till agendan. Det andra arbetsflödet avser EU:s plan för genomförandet mellan 2020 och 2030 men diskussionerna där har inte påbörjats.

Kommissionens kartläggning visar att den EU-politik och de instrument som finns idag är förenliga med agendans alla mål och att kommissionens tio prioriteringar bidrar till dessa. Europa 2020-strategin, Horisont 2020 tillsammans med sammanhållningspolitiken pekas ut som särskilt betydelsefulla instrument för att uppnå målen för hållbar utveckling. I kommissionens meddelande framgår det att EU främst kommer att genomföra Agenda 2030 utifrån de tio prioriteringar som är fastställda för perioden 2015-2019. Kommissionen delger att ny lagstiftning kommer att tas fram på ordinarie vis och i enlighet med subsidiaritetsprincipen. Detta betyder att kommissionen trycker på att processen ska omfatta ett flernivåstyre, där bland annat lokala och regionala myndigheter ska vara en del av genomförandet av Agenda 2030. Kompetensfördelningen varierar och kan vara exklusiv EU-kompetens, delad eller exklusiv kompetens för medlemsländerna beroende på vilket mål det är. Delad kompetens gäller främst för miljö- och klimatfrågor medan ansvaret på medlemsnivå gäller för många av målen kopplat till den sociala dimensionen.

I nuläget håller EU-institutionerna såsom rådet, Europaparlamentet och Regionkommittén på att ta fram ståndpunkter kring kommissionens förslag. I de utkast som finns uttrycker institutionerna besvikelse över att det inte är tillräckligt ambitiöst. Bland annat kritiserar kommissionens förslag för saknaden av den analytiska aspekten och en handlingsplan efter 2020 efterfrågas eftersom ingen sådan är framtagen idag. Det återstår att se vad rådet, parlamentet och Regionkommittén tar fram för ståndpunkter men om EU vill bli världsledande i arbetet att uppfylla målen i Agenda 2030 måste unionen sätta upp ambitiösare och mer framåtsyftande riktlinjer för genomförandet.

Innehållsförteckning

Förkortningar.....	5
Introduktion.....	6
Metod och avgränsningar	6
Agenda 2030 formas och antas	7
Kommissionens förslag till EU:s svar på Agenda 2030.....	9
Hur EU planerar att gå vidare med genomförandet av 2030-agendan	11
De politiska reaktionerna på kommissionens förslag	12
Ministerrådets preliminära ståndpunkt.....	12
Sveriges preliminära ståndpunkt	13
Europaparlamentets preliminära ståndpunkt.....	14
Regionkommitténs preliminära ståndpunkt	15
Slutsatser	17
Referenser	20
Bilagor.....	23
Bilaga 1.....	23
Bilaga 2.....	24

Förkortningar

COP21- Parisavtalet i klimat

ECDPM- European Center for Development Policy Management

EFSI- Europeiska fonden för strategiska investeringar

ENVI-utskottet- Europaparlamentets utskott för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet

EU- Europeiska unionen

Eurostat- EU:s statistikkontor

FN- Förenta nationerna

GD- Generaldirektorat

GD DEVCO- Generaldirektoratet för internationellt samarbete och utveckling

GD ENV- Generaldirektoratet för miljöfrågor

GD CLIMA- Generaldirektoratet för klimatfrågor

G20-länderna- Består av finansministrar och centralbankchefer från 19 av världens största ekonomier

Horisont 2020- EU:s ramprogram för forskning och innovation mellan 2014-2020

ReK- Europeiska Regionkommittén

RIO +20- FN:s konferens om hållbar utveckling

Introduktion

Idag står världen inför många stora utmaningar av olika slag. Människor på flykt, ökade klimatförändringar och fattigdom är några av dem. I september 2015 samlades stats- och regeringschefer runt om i världen i FN:s generalförsamling och antog Agenda 2030, en vision för hållbar utveckling. Den omfattar 17 mål med totalt 169 delmål och ska vara vägledande för de beslut världsledare kommer att ta de närmaste 15 åren. Förenklat sagt är den nya agendan ett försök till att möta de nuvarande utmaningarna samt att bygga en hållbar framtid för kommande generationer. Agenda 2030 är ett historiskt dokument - för första gången finns det en samlad vision för hur alla världens länder gemensamt ska uppnå de nya globala målen. Unikt är även att dokumentet riktar sig till alla världens länder och innebär att alla bär ett ansvar att genomföra agendan.

Efter antagandet i FN:s generalförsamling var det dags för Europeiska kommissionen att arbeta fram förslag till EU:s svar på agendan. Under förarbetet och utformningen av 2030-agendan har Europeiska unionen, EU, varit aktiv och axlat en ledande roll. Därför var förväntningarna stora på EU, både från länder inom och utanför unionens gränser. Frågan hängde i luften - vilken roll kommer EU att ta i genomförandet av Agenda 2030? Drygt ett år efter antagandet i FN:s generalförsamling presenterades kommissionens förslag till EU:s vision för 2030-agendan.

Syftet med denna rapport är att ge en övergripande bild om vad som sker i det pågående arbetet i framtagandet av EU:s plan för genomförande av Agenda 2030 samt undersöka vilken roll unionen kommer att spela i genomförandet av de nya globala målen för hållbar utveckling för unionens medlemsländer. Med andra ord kommer fokus ligga på åtgärder riktade inom EU:s gränser. Rapporten tar sin början med en återblick hur utformandet av agendan såg ut och när den antogs. Därefter kommer kommissionens förslag till EU:s svar på 2030-agendan presenteras och diskuteras. Efter det kommer de politiska reaktionerna från Ministerrådet, Europaparlamentet och Regionkommittén att behandlas för att till sist rundas av med slutsatser kring unionens roll i genomförandet inom EU.

Metod och avgränsningar

Information till rapporten har i huvudsak samlats in från kommissionens meddelanden och de olika EU-institutionernas webbsidor. Detta har kompletterats med olika seminarier som har lyft upp och diskuterat frågan. Då EU:s svar på Agenda 2030 håller på att formas i skrivande stund har även rapportering vid utskottsmöten i både Europaparlamentet och Regionkommittén skett. Den Europeiska ekonomiska och sociala kommittén arbetar också på att ta fram en ståndpunkt men den kommer inte lyftas upp i denna rapport eftersom de andra institutionernas yttranden har bedömts vara av större betydelse ur ett regionalt perspektiv. Utöver det har även mailväxling och samtal med personer som arbetar med frågan ägt rum.

Dock kan inte namn och organisation lämnas ut eftersom samtalen har varit off the record och stämmer nödvändigtvis inte överens med organisationernas linje i nuläget. Däremot är det användbart på sådant vis att deras tankar och reflektioner bäddas in som en del av analysen.

Agenda 2030 formas och antas

Millenniemålen, föregångaren till Agenda 2030, antogs år 2000 av FN:s generalförsamling under Kofi Annans ledning och bestod av åtta mål med en tidsram som sträckte sig fram till 2015. Huvudprioriteringarna låg då på att halvera fattigdomen och svält i världen, se till att alla barn får gå i grundskola och öka jämställdheten mellan kvinnor och män. I Rio de Janeiro, 2012, var FN värd för konferensen RIO+20 med temat hållbar utveckling. Under tvådagarskonferensen kom FN:s medlemsländer överens om att påbörja arbetet med att ta fram en ny uppsättning av globala mål för hållbar utveckling. Det resulterade i att stats- och regeringschefer enades kring att de nya målen skulle bygga vidare på millenniemålen och bli en del av den nya agendan efter 2015.¹

Den 25 september 2015 antogs en ny hållbar utvecklingsagenda, den så kallade Agenda 2030. Den ersätter och bygger vidare på de tidigare millenniemålen och började gälla den 1 januari 2016 och sträcker sig till år 2030. Under samma år antogs Parisavtalet i klimat, COP21, handlingsplanen från Addis Abeba- som anger vilka medel som behövs för att genomföra de nya målen och Sendairamverket för reducering av katastrofrisker och de är alla integrerade i 2030-agendan.²

Kärnan i det nya ramverket är de 17 globala målen med totalt 169 delmål som är sammankopplade med varandra. Agenda 2030 är indelad i tre dimensioner av hållbar utveckling - den ekonomiska, den sociala samt den miljömässiga och har ett större fokus på uppföljning, översyn och genomförandet än föregångaren. I 2030-agendan finns även de frågor som reflekteras i millenniedeklarationen men som inte var en del av millenniemålen. Som t ex effektiva institutioner, bra styrning, rättsstaten och fredliga samhällen.³ Det som är helt nytt med Agenda 2030 och skiljer sig från millenniemålen är att den är universell. Det betyder att ansvar vilar på alla världens länder,⁴ oavsett vilken utvecklingsnivå ett land befinner sig på. Däremot tas hänsyn till länders och regioners olika förutsättningar.

När det kommer till utformningen av 2030-agendan har EU varit aktivt och axlat en ledarroll. Vägen till EU:s position har skett genom offentliga samråd, dialog med olika intressenter och genom forskning.⁵ En mängd policydokument har producerats såsom kommissionens meddelanden samt ministerrådets⁶, EU-parlamentets⁷ och Regionkommitténs ståndpunkter.⁸

¹ Förenta nationerna (2017). *United Nations Conference on Sustainable Development, RIO +20*,

² KOM (2016) 739 slutgiltig.

³ Europeiska kommissionen (2017). *The 2030 Agenda for Sustainable Development*,

⁴ Sveriges Kommuner och Landsting (2017). *Om Agenda 2030*,

⁵ KOM (2016) 739 slutgiltig.

⁶ Ministerrådet (2014). *Council conclusions on a transformative post-2015 agenda*,

⁷ Europaparlamentet (2013). *Europaparlamentets resolution om millenietvecklingsmålen- att definiera en utvecklingsram för tiden efter 2015*,

⁸ Europeiska regionkommittén (2011). *Contribution of the EU's local and regional authorities to the UN conference on sustainable development 2012 (RIO+20)*,

GD DEVCO, generaldirektoratet för internationellt samarbete och utveckling, och GD ENV, generaldirektoratet för miljöfrågor, har haft en mer synlig roll i förarbetet än andra generaldirektorat, då de bland annat har organiserat två separata offentliga samråd under året 2012 för att informera och diskutera förslag till position inför Rio+20 -mötet om hållbar utveckling. Dessutom närvara GD DEVCO under klimatförhandlingarna i Paris, COP21.

I juli förra året publicerade ECDPM, European Center for Development Policy Management, en rapport med rubriken: *”Implementation of the 2030 Agenda in the European Union.”* ECDPM är en oberoende tankesmedja som har specialiserats sig på policyfrågor inom utveckling och internationellt samarbete i Europa och Afrika. I rapporten kritiserar bland annat jämförelsen som Eurostat genomförde mellan Europa 2020-strategin och de nya globala målen. Eurostats slutsatser visade på att nästan alla målen är inkluderade i Europa 2020-strategin. Detta ifrågasattes i ECDPM:s rapport, då åtgärder för vissa av målen är dåligt riktade eller inte var med alls. Rapporten slog också fast att EU har stor erfarenhet när det kommer till genomförandet i internationellt samarbete, men brister när det kommer till den implementeringen inom EU, då den nuvarande strategin för hållbar utveckling anses svag. T ex har den nuvarande strategin för hållbar utveckling blivit kritiserad för att den saknar ledning- och styrningsmekanismer för genomförandet. För att lyckas med genomförandet av Agenda 2030 trycker ECDPM på att det är en långsiktig process som kräver starkt politiskt ledarskap.⁹

Efter antagandet av agendan var det dags för EU att driva arbetet vidare genom att försöka omsätta agendan och integrera de nya globala målen för hållbar utveckling i unionens arbete. Den 22 november 2016, drygt ett år efter antagandet av 2030 agendan, publicerade kommissionen ett paket bestående av tre meddelande som omfattade hur Agenda 2030 ska integreras i EU:s framtida arbete för att uppnå agendans olika mål. De olika meddelandena behandlar agendan ur olika perspektiv, dels det internationella samarbetet och biståndet dels EU:s eget genomförande. Rapportens huvudfokus kommer ligga på det första meddelandet - ”Nästa steg för en hållbar europeisk framtid. EU:s åtgärder för hållbarhet” eftersom meddelandet berör EU:s samtliga verksamhetsområden och har ett större fokus på åtgärder inom union.¹⁰

---

⁹ Gregersen, Cecilia, Macki, James och Torres, Carmen. 2016. *Implementation of the 2030 Agenda in the European Union: Constructing an EU approach to Policy Coherence for Sustainable Development*,

¹⁰ Sveriges riksdag (2016). *Meddelande om europeiskt initiativ- Agenda 2030*,

Kommissionens förslag till EU:s svar på Agenda 2030

”EU har för avsikt att vara en föregångare när det gäller att genomföra 2030-agendan och nå målen för hållbar utveckling, tillsammans med medlemsstaterna i enlighet med subsidiaritetsprincipen. ”

– Strasbourg den 22.11.2016, KOM (2016) 739 slutgiltig

Som det framgår av citatet ovan lyfter kommissionen fram i sitt meddelande: *”Nästa steg för en hållbar europeisk framtid. EU:s åtgärder för hållbarhet”* att EU ska fortsätta sträva efter att vara en föregångare när det kommer till att genomföra Agenda 2030 tillsammans med medlemsländerna i enlighet med subsidiaritetsprincipen. Kommissionen delger i sitt meddelande att EU:s svar på Agenda 2030 kommer att innehålla två arbetsflöden. Det första arbetsflödet går ut på att integrera de globala målen för hållbar utveckling i EU:s existerande politik och kommissionens nuvarande prioriteringar. Syftet är att ta reda på var EU står i relation till de nya målen samt att identifiera de mest relevanta frågorna för hållbar utveckling. Meddelandet nämner också att ett andra arbetsflöde kommer att påbörjas genom att inleda diskussioner om vidareutveckling av EU:s vision för genomförandet av målen på längre sikt och sektorpolitikens inriktning efter 2020. Kommissionen är vag i sin beskrivning av det andra arbetsflödet och frågor som när, hur och till vilken grad alla aktörer inklusive civilsamhället kommer att vara inkluderade i processen kvarstår.¹¹

Framförallt är meddelandet en kartläggning över EU:s nuvarande politik och åtagande som visar på EU:s arbete att uppfylla målen. Enligt kommissionens översikt inriktar sig EU:s politik på agendans alla mål. Kartläggningen är strukturerad på så vis att den först redogör kort om hur befintlig EU-politik och instrument bidrar till respektive mål för att därefter gå på djupet hur kommissionens tio prioriteringar bidrar till Agenda 2030. Då stort fokus läggs på de tio prioriteringarna visar det på att EU främst kommer arbeta utifrån kommissionens ordförande Jean-Claude Junckers politiska agenda¹², där jobb, tillväxt och investeringar samt att vara en stark global aktör pekas ut som de viktigaste prioriteringarna som bidrar till de globala målen för hållbar utveckling. Kommissionen motiverar t ex att EU:s politik genom jobb, tillväxt och investeringar bidrar till att minska fattigdom och ojämlikhet samt att ambitionen ligger på att skapa hållbara arbetstillfällen för kommande generationer.

Förutom jobb, tillväxt och investeringar samt satsningar på sysselsättning är cirkulär ekonomi ett högt prioriterat område för kommissionen och detta bidrar till många av agendans mål.¹³ Inom dessa områden delger kommissionen nya initiativ såsom att en ny plattform kommer att presenteras i år för att stödja finansieringen av cirkulär ekonomi.

¹¹ KOM (2016) 739 slutgiltig, s. 3

¹² Europeiska kommissionen (2017). *10 prioriteringar för 2105-2019*,

¹³ Bilaga 1: Målen för hållbar utveckling i 2030-agendan

Ett annat exempel på initiativ är inom området för utbildning, agendans mål 4, då det är sagt att kommissionen under 2017 kommer att lägga fram förslag som syftar till att ”modernisera utbildningen, höja kvaliteten inom lärlingssystemen och förbättra uppföljningen av sysselsättningsresultat för utexaminerade”.¹⁴

När det kommer till befintliga EU-program och instrument lyfter kommissionen upp Europa 2020-strategin, Horisont 2020 tillsammans med sammanhållningspolitikens struktur- och investeringsfonder som särskilt viktiga i genomförandet och som bidrar direkt till många av agendans mål.¹⁵ T ex är sammanhållningspolitiken betydelsefull eftersom syftet är att uppnå ekonomisk, social och territoriell sammanhållning inom EU genom att minska skillnaderna i utveckling mellan de olika regionerna. Den bidrar i sin tur till Europa 2020-strategin, där de fem huvudmålen är sysselsättning, forskning och utveckling, klimat och energi samt utbildning och social delaktighet och minskning av fattigdom. Ramprogrammet för forskning och innovation, Horisont 2020, bidrar på så sätt att den erbjuder möjligheter för olika aktörer att forska inom områden såsom hälsa, säker och ren energi, gröna transporter, miljö och klimat.¹⁶

När det kommer till EU:s budget visar kommissionens kartläggning att kommissionen i stort sätt redan har integrerat de ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensionerna i såväl EU:s budget som finansieringsprogram. Meddelandet innehåller inte några budgetförändringar, utan kommissionen nämner endast att EU i framtagandet av den nya fleråriga budgetramen ska undersöka hur olika EU-budgetar och framtida finansieringsprogram kan bäst bidra till att uppnå de globala målen för hållbar utveckling samt att stötta medlemsländerna i deras arbete. Den nya budgeten kommer att bygga på genomförandet av Agenda 2030.¹⁷

I kommissionens arbetsprogram för 2017 refereras det endast på ett fåtal ställen till Agenda 2030. Ett av dem är cirkulär ekonomi som enligt kommissionen bidrar till åtta mål av totalt 17 stycken. Vidare lyfts cirkulär ekonomi och genomförandet av områdets handlingsplan från 2015 upp som en av huvudprioriteringarna för 2017. Den tydligaste kopplingen till agendan är däremot att kommissionen under 2017 kommer att lägga fram en ny version av EU:s politik för internationellt utvecklingssamarbete som bland annat berör EU:s roll som biståndsaktör. Det innebär att EU ska anpassa sin politik för internationellt utvecklingssamarbete till 2030-agendans alla mål.¹⁸ Dock har detta område en stark förankring i utrikespolitiken och är inte inriktat mot EU:s medlemsstater.¹⁹ I kommissionens vitbok som presenterades i samband med toppmötet för stats- och regeringschefer i Rom den 25 mars, 2017. Vitboken diskuterar EU:s framtid och lägger fram fem olika potentiella scenarier under de kommande tio åren kring huruvida EU:s medlemsländer ska fördjupa samarbetet eller är detsamma. I vitbokens scenario 1 - ”Att fortsätta som förut”, blir Agenda 2030 omnämnd där kommissionens vision är att EU klarar att påverka agendan positivt på en rad områden, t ex klimat finansiell stabilitet och hållbar utveckling.

¹⁴KOM (2016) 739 slutgiltig, s. 8

¹⁵ SWD (2016) 390 slutgiltig

¹⁶ Myrehed, Sara (2016). Horisont 2020- EU: s ramprogram för forskning och innovation,

¹⁷ Sveriges riksdag (2016). Meddelande om europeiskt initiativ- Agenda 2030,

¹⁸ Europaparlamentet (2017). Allmän översikt över utvecklingspolitiken,

¹⁹ SWD (2016) 400 slutgiltig,

Agendan blir även refererad till i scenario 5 - ”Göra mycket mer tillsammans”, där visionen berättar om ett EU som arbetar gemensamt för att bemöta klimatförändringar, hantering av migration och fullbordandet av energiunionen.²⁰

Hur EU planerar att gå vidare med genomförandet av 2030-agendan

När Juncker tog över ordföranderollen 2014 i kommissionen införde han en ny struktur. Nya positioner som viceordföranden resulterar i att makten är mer centraliserad och kommissionen använder sig nu av tematisk strategi i sitt arbete, det vill säga att varje kommissionär är med i ett team som fokuserar på särskilda politikområden som leds av en vice ordförande. Tanken med den nya strukturen är att kommissionen ska bli mer samordnad och effektiv i sitt arbete. Den nuvarande sammansättningen av kommissionen består av:

- Ordförande
- Förste vice ordförande
- EU:s höga representant för utrikesfrågor och säkerhetspolitik
- Fem vice-ordförande
- 20 kommissionärer ²¹

Förste vice ordförande Frans Timmermans blev tilldelad det övergripande ansvaret för de nya globala målen för hållbar utveckling. Hans uppgift är att säkerställa politisk samstämmighet samt ha en samordnande roll under kommissionens arbete för att genomföra 2030-agendan. Däremot har det inte varit lika självklart vilka generaldirektorat som skulle hantera agendans genomförande. Från början hanterades Agenda 2030 som en utvecklingsfråga och därefter flyttades frågan till GD ENV, för att till sist hamna på generalsekretariatets bord. I meddelandet betonas det att lagstiftning och policyåtgärder kommer att tas fram av alla arbetsgrupper inom kommissionen beroende på vilken fråga som behandlas. I övrigt lyfts Junckers struktur med vice ordföranden och tematisk strategi upp som något positivt när det kommer till styrningen av 2030-agendan och anses vara ett viktigt instrument.

Nödvändiga lagförslag för att genomföra 2030-agendan kommer att antas på vanligt vis, det vill säga att kommissionen lägger fram förslag till Europaparlamentet och rådet som därefter kommer att gemensamt anta lagstiftning. Subsidiaritetsprincipen kommer noga tillämpas där och kommissionen betonar vikten av flernivåstyre. Beslut ska tas så nära medborgaren som möjligt. När det kommer till ansvarsfördelningen för lagstiftning faller många av målen under ramen för delad befogenhet mellan EU och medlemsländerna. Därför kan det tänkas att EU inom områden för energi, miljö - och klimat samt jordbruk kommer ha en huvudroll i arbetet att genomföra Agenda 2030. Däremot hamnar en del av målen under medlemsstaternas ansvar vilket resulterar i att EU kommer inta en kompletterande och stöttande roll, såsom frågor kopplade till utbildning och hälsa- och sjukvård.²² Detta betyder att det huvudsakligen är upp till medlemsländerna att vidta åtgärder som går i linje med hållbar utveckling.

²⁰ Europeiska kommissionen (2017). Vitbok om EU: s framtid- Tankar och scenarier för EU27 fram till 2017,

²¹Europeiska kommissionen (2017). About the European union- Organisational structure,

²² Bilaga 1: Målen för hållbar utveckling i 2030-agendan,

Städer och lokala nivån anses som särskilt viktiga för genomförandet av 2030-agendan, då kommissionen menar på att städerna är centrala när det kommer till ekonomiska, sociala och miljömässiga utmaningar. Detta motiveras med att 70 % av EU-medborgarna bor i städer och svarar för omkring 80 % av EU:s BNP. Kommissionen lyfter upp att städerna är motorerna i EU:s ekonomi som främjar innovativa lösningar och övergången till ett koldioxidsnålt och grönt samhälle. De är även platser för utmaningar såsom segregation, fattigdom, arbetslöshet och miljöförstöring. EU-agendan för städer, som antogs 2016, kommer att drivas vidare med lokala myndigheter mot en hållbar utveckling. Kommissionen kommer ha en stöttande roll i genomförandet av den urbana agendan, t ex genom att bidra med sakkunskap och underlätta flernivåstyrningen. I övrigt benämns den regionala aspekten av genomförandet av Agenda 2030 i en väldigt liten utsträckning utan det är främst städer och lokala myndigheters ansvar som betonas.²³

Eftersom genomförandet ska involvera intressenter från den offentliga samt privata sektorn kommer kommissionen också att presentera en flerpartsplattform. Syftet är uppföljning och erfarenhetsutbyte av genomförandet av agendan och tanken är att det är en mötesplats på EU-nivå mellan stater, näringsliv, civilsamhälle, medborgare och organisationer. Ett EU-pris för hållbarhet kommer att delas ut varje år. När lanseringen av flerpartsplattformen exakt kommer att äga rum framgår inte utan kommissionen har endast uttryckt en förhoppning att det kommer ske snart. Kommissionen kommer också att lämna regelbundna rapporter som omfattar EU:s framsteg i genomförande av Agenda 2030. Rapporteringen kommer att börja under 2017 och den första kommer troligtvis presenteras i slutet av året.²⁴

De politiska reaktionerna på kommissionens förslag

Denna del ger en överblick hur ministerrådet, Europaparlamentet och Regionkommittén ställer sig till kommissionens meddelande. Eftersom beredningen av positioner pågår i skrivande stund kan innehållet ändras tills ståndpunkterna blir slutgiltiga. Med det sagt ger följande del en fingervisning av vad de olika institutionerna står i frågan idag.

Ministerrådets preliminära ståndpunkt

När kommissionen presenterade sitt meddelande för miljørådet, den 19 december 2016, var den första reaktionen från flera ministrar att meddelandet ger en bra kartläggning över EU:s existerande politik och verktyg. Däremot ställde sig många kritiska till bristen av den analytiska aspekten och anser att utvärderingen kring befintliga EU-policys och lagstiftning inte är fullständig. Meddelandet presenterades senare för allmänna rådet den 7 februari 2017. Besvikelse uttrycktes även då och länderna önskade se en mer ambitiös linje.

---

²³ KOM (2016) 739 slutgiltig,

²⁴ KOM (2016) 739 slutgiltig,

I de dokument som har offentliggjorts framgår det att Agenda 2030 behandlas främst som en fråga för rådets miljöministrar och ministrar som arbetar med finans- och utvecklingsfrågor. I underlagsdokumentet förberett av det maltesiska ordförandeskapet inför miljørådsmötet den 28 februari, identifierades en rad utmaningar för EU i genomförandet av de globala målen för hållbar utveckling. De utmaningar ordförandeskapet ser för EU är bland annat att göra det till en prioritet för EU och dess medlemsländer samt ett effektivt genomförande samt att en mer fullständig utvärdering av agendan krävs för att bemöta de globala målen för hållbar utveckling.

Det nuvarande ordförandeskapet vill också att agendan ska involvera alla slags aktörer, både inom den privata och offentliga sektorn. Men framför allt vill de undvika att Agenda 2030 blir en fråga som endast behandlas inom miljö- och utvecklingssamarbete. Agendan bör omfatta alla politikområden och detta ska inkludera alla rådskonstellationer. Det förklarar varför ordförandeskapet har valt att frågan ska tas upp i allmänna rådet.²⁵ Allmänna rådet förväntas att anta sina slutsatser kring genomförandet av Agenda 2030 under möte som äger rum den 20 juni 2017.²⁶

Sveriges preliminära ståndpunkt

Den svenska regeringen välkomnar kommissionens meddelande och översynen som har genomförts men trycker på att det hade varit bra om meddelandet innehöll en mer fullständig analys av kopplingen mellan de tio prioriteringarna och Agenda 2030. Regeringen ställer sig också positiv till de initiativ kommissionen presenterade, t ex den uttryckta ambitionen att EU i framtagnandet av den nya fleråriga budgetramen ska undersöka hur olika EU-budgetar och framtida finansieringsprogram bäst kan bidra till att uppnå de globala målen för hållbar utveckling samt att stötta medlemsländerna i deras arbete. Däremot anser regeringen att det är viktigt att potentiella utgifter finansieras inom framtagna budgetramar med hänsyn till beslutade nivåer för utgiftstaket.

Från svenskt håll välkomnas också lanseringen av flerpartsplattformen, dock önskar regeringen att det fanns en tydligare ambition att dela praxis kopplat till genomförandet av agendan både inom såväl som utanför EU. I Agenda 2030 är det också centralt att genomförandet involverar alla delar av samhället: myndigheter, landsting och kommuner, fackföreningar, näringslivet, civilsamhället, akademien och medborgarna.²⁷ Sverige uppmuntrar därför kommissionen att utveckla hur fler aktörer kan bli involverade. Regeringen anser att det är avgörande att koppla den till lokalnivån för att lyckas med genomförandet, då ansvaret finns för stora delar av samhällsservicen.

²⁵ Ministerrådet (2017). *Implementation of the 2030 agenda for Sustainable Development: Implication for the EU environment policy*,

²⁶ Bilaga 2: Handläggning för rådets, EU-parlamentets och Regionkommitténs positioner kring ”EU: s åtgärder för hållbarhet”

²⁷Sveriges riksdag (2016). *Meddelande om europeiskt initiativ-Agenda 2030*,

Eftersom EU har haft en aktiv och ledande roll när agendan förhandlades, förväntar regeringen sig att samma höga ambition ska gälla för genomförandet. Därför vill man från svenskt håll redan nu att EU ska börja planera för perioden efter 2020, det vill säga att man börjar titta på en ny strategi som ersätter Europa 2020-strategin och sjunde handlingsprogrammen för miljö samtidigt som man säkerställer att dessa utgår från Agenda 2030.²⁸ Regeringen uttrycker dessutom att de kommer att arbeta för att agendans ambitioner om integrering av jämställdhetsaspekterna tas med in i EU:s arbete med Agenda 2030.²⁹

Europaparlamentets preliminära ståndpunkt

Huvudansvaret för Europaparlamentets framtagande av ståndpunkt hamnade under utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet, ENVI. Utöver ENVI-utskottet finns det tre rådgivande utskott vars uppgift är att ge rekommendationer i framtagningen av ståndpunkten. Dessa är utvecklings-, jordbruks- samt kultur- och utbildningsutskottet. Under våren har behandling av utkast till betänkande ägt rum den 10 april och det förväntas röstas igenom i ENVI-utskottet antingen den 20 eller 21 juni.³⁰

I förslaget till yttrande ställer parlamentet sig positivt till det arbete som kommissionen har genomfört för att utvärdera hur dess arbetsprogram förhåller sig till målen i Agenda 2030. Särskilt positivt är parlamentet gällande initiativet till flerpartiplattsformen och betonar att det är väldigt viktigt när EU:s plan för genomförandet av Agenda 2030 formas, med anledning av att agendans mål bara uppnås i samråd med aktörer från olika nivåer och det civila samhället. I förslaget önskar parlamentet att forumet syftar till att förslag inte endast kommer från EU:s institutioner och nedåt utan att initiativ och förslag även kan formas och baseras på erfarenheter från lokal nivå.

Mycket av utrymmet i förslaget ägnas åt den miljömässiga dimensionen av agendan medan den sociala och ekonomiska inte behandlas i samma utsträckning. Exempelvis hänvisar parlamentet i sin preliminära ståndpunkt till en rapport om planetens gränser som identifierar förlusten av biologisk mångfald som vår planets största globala utmaning. Därför uppmanas EU tillsammans med medlemsländerna att höja sina insatser för att förhindra förlusten av biologisk mångfald fram till år 2020. Dessutom refererar utkastet till ståndpunkten till Parisavtalet där utskottet trycker på att det krävs stora åtgärder för att uppfylla avtalet, såsom minskade utsläpp av växthusgaser, kraftigt minskad avskogning och mer resurseffektivitet. Här uppmanas EU och medlemsländerna till att genomföra den globala agendan och Parisavtalet integrerat.

²⁸Ministerrådet (2017). *Implementation of the 2030 agenda for Sustainable Development: Implication for the EU environment policy*,

²⁹Sveriges riksdag (2016). *Meddelande om europeiskt initiativ-Agenda 2030*,

³⁰Bilaga 2: Handläggning för rådets, EU-parlamentets och Regionkommitténs positioner kring ”EU: s åtgärder för hållbarhet”

Det betonas även i betänkandet att det är viktigt att uppföljning av genomförandet sker varje år. Här vill parlamentet att de själva ska bli betraktade som en fullvärdig partner av översynen och det föreslås att ett årligt rundabordssamtal mellan kommissionen och parlamentet ska äga rum med syfte att få en snabb överblick över framstegen och för att komma överens kring en tidsplan för framtida åtgärder. Det visar att EU-parlamentet är engagerat och vill ha mer inflytande, däremot strider det mot den verklighet som råder eftersom det är kommissionen som lägger fram förslag som parlamentet tillsammans med rådet sedan fattar beslut om.³¹

Diskussionerna som ägde rum den 10 april i ENVI-utskottet kring EU:s åtgärder för att nå globala mål för hållbar utveckling präglades av missnöje och frustration bland EU-parlamentariker. Många ledamöter välkomnade förslaget men de hade även en del synpunkter. T ex delade många parlamentariker åsikten att kommissionens meddelande är svagt och att det saknas en vision för att övervinna de utmaningarna EU står inför. En fråga som lyftes upp genomgående under diskussionerna och som även är en punkt i förslaget, är behovet av en åtgärdsplan som sträcker sig längre än till 2020. På plats under utskottsmötet var Astrid Schomaker, strategichef på GD ENV, för att representera kommissionen och besvara på frågor från ledamöter. Schomaker betonade under mötet att en 15-årig handlingsplan som sträcker sig över alla områden är något kommissionen finner omöjligt att presentera på ett trovärdigt sätt.³²

Regionkommitténs preliminära ståndpunkt

I Regionkommittén, ReK, behandlas institutionens yttrande i utskottet för medborgarskap, styresformer, institutionella frågor och yttre förbindelser, CIVEX. Yttrandet behandlades under den 3 samt den 6 april i utskottet och yttrandet antogs i samband med det sistnämnda datumet. Yttrandet förväntas att antas vid plenarsession som kommer att äga rum antingen den 12 eller 13 juli i sommar.³³

Vad som är genomgående i ReK:s utkast till yttrande är att man lyfter upp de lokala och regionala myndigheternas betydelse i genomförandet och särskilt den regionala aspekten eftersom den är svag i kommissionens meddelanden. Att alla förvaltningsnivåer ska vara involverade i beslutsprocesserna är återkommande i yttrandet. För att vara framgångsrika i genomförandet av att uppnå de globala målen för hållbar utveckling ligger det yttersta ansvaret på den lokala och regionala nivån, enligt Regionkommittén. Vidare hänvisar förslaget till subsidiaritetsprincipen och trycker på att EU:s politik måste vara förenlig med den samt att den är direkt kopplad till de regionala och lokala nivåerna, ansvarsområden, befogenheter och roller.

³¹Europaparlamentet (2017). *Förslag till betänkande över EU: s åtgärder för hållbarhet*, s. 7-9

³²Rojo, José (2017). MEPs accuse Commission of 'box-ticking' with SDGs,

³³Bilaga 2: Handläggning för rådets, EU-parlamentets och Regionkommitténs position kring "EU: s åtgärder för hållbarhet"

Att städers roll lyfts upp som extra viktig i genomförandet av agendan är något man välkomnar från ReK:s sida samtidigt som man oroas över det stora utrymme tätorter får. Den växande splittringen mellan städer och landsbygd, ytterligare marginalisering och befolkningsminskning och ser Regionkommittén som potentiella risker med för stor vikt på tätorter. Därför vill kommittén se att mindre tätorter och landsbygd tydligare blir inkluderande och får en mer framstående roll i genomförandet.

De särskilda rekommendationerna kommittén riktar till EU präglas av det som tidigare har nämnts. Det vill säga att öka de regionala och lokala myndigheternas inflytande men också att de måste få en roll i den strukturerade dialogen, och på så vis bli mer involverade samt bli en integrerad del av styrningen och inte bara betraktas som intressenter. Enligt ReK kan detta ske genom att:

- a) *Inkludera de organiserade nätverken av lokala och regionala myndigheter i ledningsorganen för internationella utvecklingsinstitutioner,*
- b) *Förstärka finansieringsinstrumenten och översynen av politiken för hållbar lokal utveckling,*
- c) *Stödja ett decentraliserat samarbete, även med länder utanför EU, och utbyte av utbildning och kunskaper för att främja innovation.³⁴*

Andra synpunkter ReK har i detta skede är att de lägger märke till den tidsmässiga obalans som råder mellan de europeiska åtgärderna 2020 och Agenda 2030. Därför vill Regionkommittén att kommissionen ska införa ekonomiska och finansiella stödinstrument som komplement samt att man under hela perioden för genomförandet av 2020-strategin anpassar målen utifrån Agenda 2030. Dessutom varnar ReK för de ”övergångskostnader” som de lokala och regionala myndigheterna står inför och kräver att dessa måste minskas, eftersom det kommer påverka de mest utsatta områdenas kapacitet att bidra till 2030-agendan. Utöver detta uttrycker kommittén en besvikelse över att kommissionen inte har lagt ner någon möda på att ta fram en analys kring de möjliga risker som kan uppstå i genomförandet. En analys av detta slag skulle enligt ReK ha varit till stor hjälp för regionala och lokala myndigheter och förbättra deras förutsättningar att genomföra åtgärder för att nå målen.

ReK anser att det är positivt att dokumentet nämner de olika dimensionerna av hållbar utveckling, den sociala, miljömässiga och ekonomiska, vilket kommissionen kommer att anpassa sin policy kring. Däremot vill de se att en ytterligare dimension läggs till - den territoriella dimensionen, mot bakgrund av de utmaningar Europa och världen ser idag och då krävs det att den lokala utvecklingen förstärks. Regionkommittén är även missnöjd med avsaknaden av begreppet ”regionalt kapital” som syftar till att ”*lokala resurser innefattar natur, människor, konstruktioner, organisationer, förbindelser och kunskap som utgör en regions konkurrenspotential.*”³⁵

³⁴Europeiska Regionkommittén (2017). Utkast till yttrande. Nästa steg för en hållbar europeisk framtid- EU-åtgärder för hållbarhet, s. 10

³⁵Europeiska Regionkommittén (2017). Utkast till yttrande. Nästa steg för en hållbar europeisk framtid- EU-åtgärder för hållbarhet, s.8

Överlag ställer Regionkommittén sig positiv till flera delar av kommissionens meddelande och välkomnar bland annat att kommissionen lägger grunden till hanteringen av agenda 2030, initiativet till flerpartsplattformen och städernas roll i genomförandet. Men som tidigare diskuterats, är kommittén kritisk och trycker på att den lokala och regionala aspekten bör tas på större allvar. Det vill säga att se att de lokala och regionala myndigheterna bör ha en större roll och bättre förutsättningar i själva genomförandet.³⁶

Slutsatser

EU har under framtagandet och tillkomsten av Agenda 2030 varit drivande och spelat en ledande roll. Förväntningarna var därför höga inför kommissionens lansering av förslag till EU:s svar på 2030-agendan. När väl kommissionen presenterade sina meddelanden, drygt ett år efter antagandet av agendan 2015, uttrycktes besvikelse från många håll eftersom de inte ansågs tillräckligt ambitiösa, trots kommissionens uttryckta ambition att EU ska inta en ledande position och fortsätta vara en föregångare i världen i genomförandet av Agenda 2030.

Det kommissionen hittills har gjort är att genomföra en kartläggning över befintlig EU-politik och instrument och hur de möter de globala målen för hållbar utveckling. Kartläggningen är en del av vad kommissionen refererar till i det första arbetsflödet i genomförandet av agendan och överblicken sträcker sig fram till 2020. Kommissionen konstaterar att den EU-politik och verktyg som finns idag är förenliga med agendans alla mål och att kommissionens tio prioriteringar bidrar till dessa. Europa 2020-strategin, Horisont 2020 tillsammans med sammanhållningspolitiken pekas ut som särskilt betydelsefulla instrument för att uppnå de globala målen för hållbar utveckling.

I meddelandet³⁷ framgår det att EU främst kommer att genomföra Agenda 2030 utifrån de tio prioriteringar som redan är fastställda. Jobb, tillväxt och investeringar samt att vara en stark global aktör anser kommissionen vara de viktigaste prioriteringarna som bidrar till de nya målen. Även åtgärderna som rör energiunionen betonas i meddelandet som avgörande för att uppnå många av målen. När det kommer till EU:s budget visar kartläggningen att kommissionen i stort sätt redan har integrerat de ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensionerna i EU:s budget och finansieringsprogram. Därför innehåller inte meddelandet några budgetförändringar utan kommissionen nämner endast att EU i framtagandet av den nya fleråriga budgettramen ska undersöka hur olika EU-budgetar och framtida finansieringsprogram bäst kan bidra till att uppnå de globala målen för hållbar utveckling samt att stötta medlemsländerna i deras arbete. Den nya budgeten ska riktas mot genomförandet av Agenda 2030.

---

³⁶Europeiska Regionkommittén (2017). Utkast till yttrande. Nästa steg för en hållbar europeisk framtid- EU-åtgärder för hållbarhet, s. 3-5 och 8

³⁷KOM (2016) 739 slutgiltig. Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt regionkommittén: Nästa steg för en hållbar europeisk framtid. EU-åtgärder för hållbarhet

När det kommer till kommissionens arbetsprogram för 2017 refererar endast på ett fåtal ställen till agendan och riktas då främst till EU:s politik för internationellt utvecklingsamarbete som är starkt förankrad i unionens utrikespolitik och avser inte åtgärder inom dess gränser. I vitboken nämns Agenda 2030 i två scenarier av totalt fem och det är framtidsvisionerna att antingen fortsätta på samma sätt eller fördjupa samarbetet mellan medlemsländerna. I båda visionerna ska EU ha klarat av att till 2025 påverka agendan positivt på en rad områden, t ex klimat, finansiell stabilitet och hållbar utveckling. Det visar på att kommissionen har Agenda 2030 i åtanke inför EU:s framtida politik om unionens kommande samarbete tar någon av de riktningarna.

Nödvändiga lagförslag för att genomföra 2030-agendan kommer att antas på vanligt vis, det vill säga att kommissionen lägger fram förslag till Europaparlamentet och rådet som sedan kommer att anta lagstiftning gemensamt. Subsidiaritetsprincipen kommer noga tillämpas där och kommissionen betonar vikten av flernivåstyre. Beslut ska tas så nära medborgaren som möjligt. Kompetensfördelningen varierar och kan vara exklusiv EU-kompetens, delad eller exklusiv kompetens för medlemsländerna, beroende på vilket mål det är. Delad kompetens gäller främst för miljö och klimatfrågor medan ansvaret på medlemsnivå gäller för många av målen kopplade till den sociala dimensionen.

Kommissionens initiativ- flerpartsplattformen är en viktig del i att inkludera olika aktörer och intressenter på EU-nivå i genomförandet av Agenda 2030. Initiativet välkomnas av rådet, Europaparlamentet och Regionkommittén. Däremot är kommissionens beskrivning vag när det kommer till hur mötesplatsen kommer vara formad och när den kommer att införas. Men enligt kommissionen kommer den lanseras inom snar framtid.

I kommissionens meddelande har städer och lokal nivå en viktig roll i genomförandet av agendan vilket välkomnas av rådet, EU-parlamentet och Regionkommittén. Dock får mindre tätorter och landsbygd inte samma stora utrymme vilket påpekas av Regionkommittén. ReK vill att de ska vara inkluderade och få en mer framstående roll i genomförandet för att förhindra att de utmaningar landsbygden möter växer, t ex minskande befolkning och konkurrenskraft. Utifrån ett regionalt perspektiv skulle det därför vara fördelaktigt om mindre tätorter och landsbygd får ett ökat inflytande samt att den territoriella dimensionen läggs till i 2030-agendan.

Kritik har framförts från alla tre institutioner att kommissionens förslag på EU:s svar på Agenda 2030 inte är tillräckligt ambitiöst och att den analytiska aspekten saknas vilket gör kartläggningen ofullständig. Det återstår att se vad rådet och parlamentet tar fram för ståndpunkter. I nuläget pekar mycket på att parlamentets position kommer ha ett stort fokus på den miljömässiga dimensionen. Exempelvis lyfter parlamentet upp biologisk mångfald och genomförandet av agendan och Parisavtalet som några av huvudprioriteringarna. I de tillgängliga rådsdokumenten betonas vikten av att genomförandet av agendan skall se till alla dimensioner. Båda institutionerna är dock eniga i frågan om att kommissionen måste ta fram en handlingsplan för perioden efter 2020.

När det gäller det andra arbetsflödet som avser EU:s plan för genomförandet efter 2020 fram till 2030 återstår många frågor. Det faktum att kommissionen inte har lagt fram en tidslinje, gör det svårt att säga någonting om vad som kommer ske perioden efter 2020. Det innebär att kommissionens plan för genomförandet av de nya globala målen för hållbar utveckling inte är framåtsyftande och är tunn i nuläget. I slutet av 2017 kommer kommissionen lägga fram sin första rapport som omfattar arbetet inom EU och dess framsteg i genomförandet av de globala målen för hållbar utveckling. Det återstår att se vad den visar men om EU ska inta en världsledande roll i genomförandet behövs en kraftansträngning med en framåtsyftande plan som har ett större mått av analys.

Referenser

Europaparlamentet (2017). *Allmän översikt över utvecklingspolitiken*, Tillgänglig på: http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/sv/displayFtu.html?ftuId=FTU_6.3.1.html (Hämtad 2017-06-02)

Europaparlamentet (2013). *Europaparlamentets resolution om millennieutvecklingsmålen- att definiera en utvecklingsram för tiden efter 2015*, Tillgänglig på: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2013-0283+0+DOC+XML+V0//SV> (Hämtad 2017-05-29)

Europaparlamentet (2017). *Förslag till betänkande över EU:s åtgärder för hållbarhet*, Tillgänglig på: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=COMPARL&reference=PE-601.046&secondRef=01&language=SV> (Hämtad 2017-05-30)

Europeiska kommissionen (2017). *About the European union- Organisational structure*, Tillgänglig på: https://ec.europa.eu/info/about-european-union/organisational-structure/political-leadership_en (Hämtad 08-05-2017)

Europeiska kommissionen (2016). *Commission staff working document- Key European action supporting the 2030 Agenda and the Sustainable Development*, SWD (2016) 390. Slutgiltig. Tillgänglig på: https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/swd-key-european-actions-2030-agenda-sdgs-390-20161122_en.pdf

Europeiska kommissionen (2016). *Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt regionkommittén: Kommissionens arbetsprogram 2017. Ett EU som skyddar, försvarar och sätter medborgarna i centrum*, SWD (2016) 400 slutgiltig, Tillgänglig på: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/cwp_2017_sv.pdf (Hämtad 2017-05-24)

Europeiska kommissionen (2016). *Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt regionkommittén: Nästa steg för en hållbar europeisk framtid. EU-åtgärder för hållbarhet*, KOM (2016) 739 slutgiltig, Tillgänglig på: https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/communication-next-steps-sustainable-europe-20161122_en.pdf (Hämtad 2017-05-28)

Europeiska kommissionen (2017). *The 2030 Agenda for Sustainable Development*, Tillgänglig på: https://ec.europa.eu/europeaid/policies/european-development-policy/2030-agenda-sustainable-development_en (Hämtad 2017-05-03)

Europeiska kommissionen (2017). *Vitbok om EU:s framtid-Tankar och scenarier för EU27 fram till 2017*, Tillgänglig på:

https://ec.europa.eu/sweden/sites/sweden/files/vitbok_om_eu_s_framtid.pdf (Hämtad 2017-05-24)

Europeiska kommissionen (2017). *10 prioriteringar för 2105-2019*, Tillgänglig på:

https://ec.europa.eu/commission/priorities_sv (Hämtad 2017-05-30)

Europeiska regionkommittén (2017). *Utkast till yttrande. Nästa steg för en hållbar europeisk framtid- EU-åtgärder för hållbarhet*, COR-2017-00137-00-02-PA-TRA-(IT), Tillgänglig på:

<https://memportal.cor.europa.eu/Agenda/Documents?meetingId=2129874&meetingSessionId=2160784> (Hämtad 2017.05-30)

Europeiska regionkommittén (2011). *Contribution of the EU:s local and regional authorities to the UN conference on sustainable development 2012 (RIO+20)*, ENVE- V/016-CdR 187/2011

Förenta nationerna (2017). *United Nations Conference on Sustainable Development, RIO +20*, Tillgänglig på: <https://sustainabledevelopment.un.org/rio20.html> (Hämtad 25-05- 2017)

Gregersen, Cecilia, Macki, James och Torres, Carmen. 2016. *Implementation of the 2030 Agenda in the European Union: Constructing an EU approach to Policy Coherence for Sustainable Development. (Discussion Paper 197). Maastricht: ECDPM*. Tillgänglig på: <http://ecdpm.org/publications/implementation-2030-agenda-european-union/> (Hämtad 2017-04-20)

Ministerrådet (2014). *Council conclusions on a transformative post-2015 agenda*, Tillgänglig på: http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/foraff/146311.pdf (Hämtad 2017-05-29)

Ministerrådet (2017). *Implementation of the 2030 agenda for Sustainable Development: Implication for the EU environment policy*, Tillgänglig på:

<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6082-2017-INIT/en/pdf> (Hämtad 2017-04-26)

Myrehed, Sara (2016). *Horisont 2020- EU:s ramprogram för forskning och innovation*, Tillgänglig på:

<http://www2.vinnova.se/sv/misc/Arkiv/Horisont-2020/> (Hämtad 2017-05-10)

Sveriges Kommuner och Landsting (2017). *Om Agenda 2013*, Tillgänglig på:

<https://skl.se/demokratiledningstyrning/euinternationellt/agenda2030/omagenda2030.9611.html> (Hämtad 2017-05-03)

Sveriges riksdag (2016). *Meddelande om europeiskt initiativ- Agenda 2030*, Tillgänglig på:

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/fakta-pm-om-eu-forslag/meddelande-om-europeiskt-initiativ-for-hallbarhet_H406FPM35 (Hämtad 2017-05-24)

Rojo, José (2017). *MEPs accuse Commission of 'box-ticking' with SDGs*, Tillgänglig på: <http://www.endseurope.com/article/48975/meps-accuse-commission-of-box-ticking-withsdgs?> (Hämtad 2017-04-27)

Bilagor

Bilaga 1: Målen för hållbar utveckling i 2030-agendan³⁸

Mål 1:	Avskaffa alla former av fattigdom överallt
Mål 2:	Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning, uppnå en bättre kosthållning och främja ett hållbart jordbruk
Mål 3:	Säkerställa att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar
Mål 4:	Säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla
Mål 5:	Uppnå jämställdhet, och alla kvinnors och flickors egenmakt
Mål 6:	Säkerställa tillgång till hållbar vatten-och sanitetsförvaltning för alla
Mål 7:	Säkerställa att alla har tillgång till tillförlitlig, hållbar och modern energi till en överkomlig kostnad
Mål 8:	Verka för en inkluderande och långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla
Mål 9:	Bygga upp en motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering och främja innovation
Mål 10:	Minska ojämlikheten inom och mellan länder
Mål 11:	Städer och bosättningar ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara
Mål 12:	Främja hållbara konsumtions-och produktionsmönster
Mål 13:	Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser
Mål 14:	Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt i syfte att uppnå en hållbar utveckling
Mål 15:	Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstöringen samt hejda förlusten av biologisk mångfald
Mål 16:	Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, se till att alla har tillgång till rättvisa samt bygga upp effektiva och ansvarsskyldiga och inkluderande institutioner på alla nivåer
Mål 17:	Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling

³⁸ FN:s resolution A/RES/70/1

Bilaga 2: Handläggning för rådets, EU- parlamentets och Regionkommitténs positioner kring ”EU:s åtgärder för hållbarhet.”

Rådet

Behandling i miljörådet	28 februari 2017
Antagande av rådets slutsatser	Det allmänna rådet förväntas anta sina slutsatser den 20 juni 2017.

Europaparlamentet

Ansvarigt utskott	ENVI
Föredragande	Seb Dance, S & D
Behandling i utskottet	10 april 2017
Antagande i utskottet	20-21 juni 2017
Antagande vid plenarsession	?

Regionkommittén

Ansvarigt utskott	CIVEX
Föredragande	Franco Iacop, IT-PES
Behandling i utskottet	3 februari och 6 april 2017
Antagande i utskottet	6 april 2017
Antagande vid plenarsession	Planeras till den 12 eller 13 juli 2017

